

Bosettingsstrategi 2010

1. Mål

Hovedmål:

Rask bosetting av flyktninger i områder med mulighet for kvalifisering, arbeid og utdanning.

Delmål:

- Sikre tilstrekkelig antall vedtaks plasser regionalt og nasjonalt.
- Sikre god utnyttelse av alle vedtaks plassene.
- Prioritere enslige mindreårige flyktninger i bosettingsarbeidet.
- Flere bofellesskap for enslige voksne flyktninger.

2. Målgruppe

Personer som er innvilget oppholdstillatelse etter søknad om asyl/beskyttelse, samt overføringsflyktninger, som skal bosettes med offentlig hjelp.

3. Situasjonsbeskrivelse

I 2009 har IMDi holdt et fortsatt fokus på rask bosetting. Antallet flyktninger som skal bosettes har økt, og en stor andel av disse har vært enslige menn. En av de store utfordringene i 2009 har vært den store økningen av enslige mindreårige flyktninger som skal bosettes. Mange plasser for enslige mindreårige ble etablert i løpet av året, flere av disse i kommuner som ikke har bosatt denne gruppen tidligere. Resultatet (foreløpig) ble en bosetting på 6087 flyktninger, hvorav 606 enslige mindreårige under 18 år, en økning på hhv. 1660 (37 pst.) og 399 (193 pst.) sammenlignet med 2008. 77 pst. av de bosatte ble bosatt innen 6 måneder, mens 27 pst. av de enslige mindreårige ble bosatt innen 3 måneder.

For å nå målet om rask bosetting har IMDi anmodet 325 kommuner om plasser i tilsvarende 10 000 personer i 2010. Av disse er 1.600 enslige mindreårige under 18 år, og en stor andel er enslige voksne flyktninger. 182 av kommunene er bedt om å bosette denne gruppen.

Bosetting av enslige og enslige mindreårige flyktninger er den største utfordringen i 2010. Utfordringene knytter seg i hovedsak til mangel på vedtaks plasser og bolig til enslige flyktninger, samt tilstrekkelige vedtaks plasser til enslige mindreårige.

I 2009 kom rapporten "Bosetting av flyktninger" som devoteam daVinci har skrevet på oppdrag fra IMDi – hvor det pekes på utfordringer og flaskehals i tiltakskjeden. Det foreslås en rekke tiltak for å oppnå raskere bosetting, og IMDi vil fortsette oppfølgingen av forslagene i 2010.

4. Overordnede veivalg

- Samarbeide med kommuner, Husbanken, KS, Bufetat og UDI og departementet i bosettingsarbeidet, spesielt med departementet om endringer i rammebetingelser ved behov for å stimulere til bosetting.
- Arbeide for økt boliganskaffelse og -utnyttelse i kommunene gjennom samarbeid med Husbanken, herunder økt bruk av bofellesskap ved bosetting av enslige.

- God oppfølging av bosettingskommunene, herunder bidra til kompetanseheving internt og i kommunene, med særlig fokus på nye bosettingskommuner og kommuner som nylig har startet arbeidet med å bosette enslige mindreårige flyktninger.
- Prøve ut tiltak for raskere bosetting (jf. DaVinci).

5. Tiltak for å nå målsettingen

I. Sikre nok vedtaks plasser

- Dialog med kommunene om vedtak og muligheter for økt bosetting i tråd med behovet (IMDi Vest/RE).
- Oppfølging av kommuner med reduserte vedtak og nei-vedtak i samarbeid med KS (IMDi Vest/RE).
- Vurdere forespørsel til kommuner om omdisponering av plasser til enslige mindreårige dersom antallet vedtaks plasser ikke er tilstrekkelig (IMDi Vest/RE). Følge opp kommuner som er anmodet om bosetting av enslige mindreårige i samarbeid med Bufetat, herunder informere om gjeldende kriterier for refusjonsordningen for barnevernsutgifter (IMDi Vest/RE).
- Initiere et samarbeid med departementet, for å få politisk ledelse involvert i arbeidet med å skaffe nok vedtaks plasser (IMDi Vest/DIR).
- Foreslå stimulerings tiltak til revidert nasjonalbudsjett dersom antallet vedtaks plasser ikke er tilstrekkelig (IMDi Vest).
- Utvikle felles budskaps plattform (PPP) til bruk for IMDi-ansatte i møte med kommuner (IMDi Vest/KOMM).
- Synliggjøre gode historier, og IMDis virkemidler for rask og god bosetting ved oppdaterte nettsider og nyhetssaker på www.imdi.no (KOMM).

II. Sikre god utnyttelse av vedtaks plassene

- Opplæring og oppfølging av nye bosettingskommuner i samarbeid med KS og Bufetat (IMDi Vest/RE).
- Avholde nasjonal konferanse om bosetting i mai 2010 (IMDI Indre Øst/Vest).
- Avholde en nasjonal konferanse, samt regionale samlinger, om bosetting av enslige mindreårige flyktninger (IMDi Vest/RE).
- Oppfølging av kommuner hvor innflytting tar lang tid, i samarbeid med KS (RE).
- Utarbeide en plan for å få til økt bosetting i bofellesskap (IMDi Vest).
- Informere kommuner, flyktninger og mottak om bosetting i bofellesskap (IMDi Vest/RE).
- Sikre flyt av bosettingsklare flyktninger mellom regionene for å utnytte ledige boliger og vedtaks plasser i kommunene (IMDi Vest).
- Foreslå stimulerings tiltak til revidert nasjonalbudsjett dersom det er behov for å stimulere til bosetting (IMDi Vest).
- Dialog med UDI og mottak om betydningen av tidlig og god kartlegging av enslige mindreårige flyktninger for å oppnå rask bosetting (IMDi Vest/RE).
- Sikre god oppfølging av lengeventende eller potensielle lengeventende (RE). Holde oversikt over lengeventende i alle regioner og bistå ved bosetting av disse (IMDi Vest).
- Snarlig avklaring med departementet i konkrete saker hvor det er tvil om tillatelsen danner grunnlag for bosetting. (IMDi Vest)
- Holde UDI løpende orientert om kommunenes kapasitet til å ta i mot flyktninger med omfattende/alvorlig helseproblematikk i forbindelse med uttak av overføringsflyktninger (IMDi Vest).
- Informasjonsutveksling med IOM i forbindelse med uttak av overføringsflyktninger for å sikre en god gjennomføring av

kulturorienteringsprogram for flyktninger og landkunnskapsseminar for kommuner (IMDi Vest).

- Intern kompetanseheving: kommunikasjon og formidling, bruk av dataverktøy, relevant regelverk mm (IMDi Vest/KOMM/ADM).
- Informere kommuner om gode eksempler fra frivillige organisasjoner (med tilskudd fra post 71) som bidrar til integrering av bosatte flyktninger (DIM).
- Synliggjøre kommuner med gode tiltak og gode interkommunale samarbeid. Filmer og nyhetssaker på www.imdi.no, samt innsalg av saker til media (RE/KOMM).
- Lage mediestrategi lokalt/regionalt/nasjonalt for Bosettingsprisen 2010. Innsalg til alle lokal/regionale medier som har nedslagsfelt i kommuner som er nominert til prisen (KOMM).

III. Stimulere til økt boliganskaffelse og -utnyttelse i kommunene

- Ferdigstille informasjonsheftet om bofellesskap rettet mot flyktninger, mottak og kommuner innen 1. mars 2010 (IMDi Vest).
- IMDi skal ha et tett samarbeid med Husbanken om å være pådriver i kommunenes arbeid med å skaffe flere boliger, og sammen (IMDi Sør/Vest):
  - utvikle samarbeidet regionalt
  - informere om gode tiltak for å:
    - a) øke bruken av bofellesskap i bosettingen av enslige voksne
    - b) ta i bruk flere virkemidler i boliganskaffelsen, slik som å:
      - bygge/kjøre flere kommunale utleieboliger
      - øke gjennomstrømmingen i kommunale boliger
      - øke bruken av Startlån og kommunalt boligtilskudd for flyktninger som vil kjøpe egen bolig
      - øke bruken av det private leiemarkedet
      - la flyktninger skaffe bolig selv
  - sikre at IMDi-ansatte og kommunalt ansatte innenfor flyktningarbeidet er informert om Husbankens ordninger.
- Lage nyhetssaker til www.imdi.no om Husbanken sine støtteordninger, og om kommuner som utnytter disse og/eller er kreative i boliganskaffelsen. Innsalg til media (RE/KOMM).
- Lage filmer og nyhetssaker om kommuner som er flinke til å bruke bofellesskap for enslige voksne på www.imdi.no.

IV. Raskere saksflyt og revidering av rutiner

- Oppdatere "Rutiner for bosettingsarbeidet i IMDi" i tråd med ny utlendingslov og UDI rundskriv 2009-040 innen 1. mars 2010 (IMDi Vest).
- Følge opp prioriterte forslag fra daVincis rapport "Bosetting av flyktninger", herunder starte arbeidet med utvikling av nytt IKT-system for bosettingsarbeidet (IMDi Vest/ADM).
- Ferdigstille bosettingsforberedende modul for beboere i statlige mottak innen 1. mars 2010. (IMDi Nord)

6. Risikovurderinger

- For få vedtaks plasser i kommunene, spesielt for enslige mindreårige.
- For få boliger til enslige i kommunene.
- Kommuner som bruker lang tid på å gjennomføre bosetting etter at avtale er inngått (utsøking).
- Redusert kapasitet i kommuner pga ekstraordinær innsats for økt bosetting i 2009.
- Stor ankomst av familiegjenforente og/eller sekundærttilflytting kan oppta kapasitet i kommuner, og dermed begrense bosetting fra mottak.

- Vertskommuner for asylmottak kan ha begrenset evne/vilje til bosetting av flyktninger.
- Manglende kapasitet i kommunene til å bosette flyktninger med funksjonshemninger og adferdsvansker.
- Forsinket og mangelfull kartlegging før bosetting, spesielt for enslige mindreårige, kan føre til lang ventetid.
- Kommuner som ikke har erfaring med bosetting av enslige mindreårige bruker lang tid på å etablere bo- og omsorgstilbud.

7. Ressurser

Ressursene til bosetting har vært styrket gjennom 2008 og 2009, både gjennom opprettelse av nye stillinger, men også gjennom omprioritering av aktiviteter i planen for 2009. Denne prioriteringen er videreført for 2010, hvilket innebærer at det er satt av om lag 450 månedsværk i VP. Bosettingsbehovet for 2010 har økt. Ved utilstrekkelig måloppnåelse, må behovet for å øke ressursbruken ytterligere vurderes.

8. Styringsparametre

- Fremskaffe vedtaks plasser for å dekke bosettingsbehov satt av NU, regionalt og nasjonalt.
- Bosetting av 90 pst av flyktninger innen 6 måneder etter at vedtak om opphold eller innreisetillatelse er gitt, både nasjonalt og regionalt.
- Bosetting av 90 pst av enslige mindreårige mellom 15 og 18 år innen 3 måneder etter at vedtak om opphold eller innreisetillatelse er gitt, både nasjonalt og regionalt.